

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

معاونت آموزش متوسطه

دفتر آموزش دوره اول متوسطه

شیوه نامه

برگزاری جشنواره نوآوری در فرایند آموزش و یادگیری

در مدارس دوره اول متوسطه کشور

واحد برنامه ریزی گروه های آموزشی

سال تحصیلی ۹۶-۹۷

باسمه تعالی

مقدمه و ضرورت:

با توجه به تحولات جهانی در عرصه آموزش و یادگیری و نقش تحول آفرین آموزش و پرورش در تربیت همه جانبه دانش آموزان، زمینه سازی برای تولید ایده ها و روش های نو و بکارگیری آن ها در برنامه ها و فعالیت های آموزشی و تربیتی مدارس الزام آور می شود. به گونه ای که این نهاد تاثیرگذار بتواند ضمن حفظ سنت ها و آموزه های دینی و ملی، جایگاه خویش را در تحولات سریع جامعه جهانی بیابد و بر این اساس نسلی مومن، خداجو، مسئولیت پذیر، پژوهشگر، خلاق، نوآور، مولد علم و ... تربیت نماید. آموزش و پرورش برای رسیدن به این جایگاه، نیازمند بهره گیری از معلمان توانمند، خردورز، پژوهش محور و طالب علم است. بنابراین توجه به نوآوری های آموزشی معلمان در فرایند آموزش و یادگیری از اهمیت ویژه ای برخوردار است چرا که این امر به پویایی، نشاط فضای آموزشی و در نهایت کارآمدی یادگیری منجر خواهد شد.

نظر به اهمیت و ضرورت نوآوری در فرایند آموزش و یادگیری اثربخش و در راستای عملیاتی نمودن بند ۲ مجموعه راهبردها، سیاست های اجرایی و برنامه های معاونت آموزش متوسطه در سال ۹۶ به شماره ۴۹۹۰۸ - ۹۶/۰۳/۳۰ ابلاغی وزارت متبوع، در سال تحصیلی ۹۶-۹۷، "جشنواره نوآوری در فرایند آموزش و یادگیری" در اهداف و محورهای زیر اجرایی می گردد.

اهداف

- کیفیت بخشی به فرایند آموزش و یادگیری
- آشنایی با روش های تدریس تلفیقی / مشارکتی مبتنی بر رویکردهای برنامه درسی ملی
- شناسایی، تبادل و ترویج روش های خلاق و نوآور در فرایند آموزش و یادگیری

محورهای جشنواره نوآوری های آموزش و یادگیری

- نوآوری در روش های تدریس با تأکید بر روش های تلفیقی و مسئله محور
- نوآوری در تولید و بکارگیری رسانه های پرشمار
- نوآوری در سنجش تکوینی با رویکرد آزمون عملکردی
- نوآوری در روش های مشارکت اولیای دانش آموزان در فرایند یادگیری

رویکردهای مورد تأکید جشنواره

- ترویج فرهنگ کار تیمی و مشارکتی
- توجه به نشاط و انگیزه در فرایند آموزش و یادگیری و بهره گیری از فرصت های متنوع محیطی
- توجه به فرهنگ حفظ محیط زیست
- تقویت هویت اسلامی - ایرانی
- ترویج فرهنگ کار و کارآفرینی

مخاطبین

تمامی دبیران دوره اول متوسطه مدارس (عادی، نمونه دولتی، استعدادهای درخشان، غیر دولتی و ...) می توانند با تشکیل تیم های ۲ یا ۳ نفره در جشنواره فوق شرکت نمایند.

تبصره: دبیران مدارس غیردولتی نیز با تأکید بر این که رابطه حقوقی با آموزش و پرورش ندارند می توانند در جشنواره شرکت نمایند.

کمیته برنامه‌ریزی و هماهنگی استان و مناطق

اعضا:

مدیرکل آموزش و پرورش (رئیس کمیته)؛ معاون آموزش متوسطه (دبیر کمیته)؛ معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی؛ رئیس اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی؛ رئیس اداره آموزش دوره اول متوسطه؛ رئیس گروه تحلیل محتوای آموزشی و پرورشی؛ سرگروه‌های درس؛ نماینده دانشگاه فرهنگیان؛ افراد صاحب‌نظر و مطلع «عنداللزوم»؛ مسئول روابط عمومی

وظایف:

- تشکیل جلسات توجیهی برای مسئولین گروه‌های آموزشی نواحی و مناطق
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی ویژه سرگروه‌های درسی مناطق
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی ویژه دبیران
- تشکیل تیم‌های ارزیابی و داوری و بررسی فیلم‌های ارائه شده و مکتوبات بر اساس فرم

داوری

- ارسال نتایج داوری و آثار برگزیده به دبیرخانه نوآوری در موعد مقرر
- برقراری ارتباط موثر با گروه‌های آموزشی استان و ستاد
- مستندسازی مراحل مختلف جشنواره به صورت (نوشتاری و تصویری)
- اطلاع رسانی موثر و انجام تمهیدات لازم برای تشویق مدیران و دبیران مناطق و مدارس

فعال و موفق در جشنواره

- نظارت بر حسن اجرای جشنواره
- اشاعه دستاوردهای جشنواره
- ارسال گزارش از فرآیند اجرا به دفتر آموزش دوره اول متوسطه

***توجه:** واحد تکنولوژی و گروه‌های آموزشی زیر نظر معاونت آموزش متوسطه و با جلب مشارکت تمامی اعضای راهبری به ویژه مسئول آموزش دوره اول متوسطه، مدیریت و هدایت طرح را عهده‌دار خواهد بود.

فرایند اجرا

الف: طراحی و تدوین نوآوری آموزشی

در این بخش تیم‌های شرکت کننده، نوآوری در محور انتخابی خود را از طریق طراحی آموزشی درس مورد نظر شان با رویکرد تلفیقی و موقعیت محور (مطابق نمونه برگ زیر)، عملیاتی می‌نمایند.

"چهارچوب طراحی آموزشی با رویکرد تلفیقی و موقعیت محور"

نام درس:		محور نوآوری:		موضوع تدریس و نوآوری:	
اهداف و انتظارات یادگیری:		نام و نام خانوادگی اعضای تیم:			
پیش دانسته ها و ارزشیابی آغازین:		تدارک فرصت های متنوع یادگیری:			
اجرای تدریس (فرایند یادگیری - یاددهی)					
زمان بندی	نقش تسهیل گری معلم	محور ها		ارزشیابی فرایندی	
		۱- کاوش و پژوهش ۲- تعامل و هم اندیشی ۳- دست ورزی و بکارگیری فناوری ۴- ارتباط با عرصه های (خدا، خلق، خلقت و خود) ۵- توضیح و تبیین از سوی دانش آموزان و معلم			
		۵- تکالیف و فعالیت های خارج از کلاس (با تاکید بر تکالیف تمرینی، پروژه ای، پژوهشی و ..)			
		۶- ارزشیابی پایانی (نتیجه محور) (با تاکید بر ارزشیابی عملکردی)			

راهنمای تکمیل طراحی آموزشی

طراحی آموزشی به منزله ترسیم سفری است از مبدا به مقصد. مسیری که یادگیرنده در فرایند یادگیری باید ببیند و فعالیت‌های یادگیری را که در مجموع به رشد دانش آموز منجر می‌شود، تعیین نماید.

در طراحی آموزشی باید به موارد زیر توجه کرد:

۱- بر اساس مفاهیم و محتوای هر یک از دروس در هر یک از برنامه‌های درسی اهداف یادگیری با تاکید بر شایستگی‌های مورد انتظار درس مربوطه نوشته می‌شود. (شایستگی تفکر، علم و عمل، اخلاق و ...)

۲- متناسب با اهداف یادگیری درس موردنظر، پیش‌دانسته‌ها یا اطلاعات قبلی دانش‌آموزان و نحوه ارزشیابی آن، توسط معلم مشخص می‌شود تا در جلسه تدریس، قبل از آغاز درس جدید، آن‌ها را ارزشیابی کند و به این طریق اطلاعات جدید با اطلاعات قبلی دانش‌آموزان اتصال برقرار نموده و زمینه فهم و یادگیری بهتر را فراهم کند.

۳- متناسب با اهداف یادگیری درس و محتوای آن فرصت‌های متنوع یادگیری شناسایی و برای روز تدریس آماده شود (فرصت‌های متنوع طبیعی و مجازی و ...).

۴- با توجه به رویکرد تلفیقی، برای هر یک از محورها، فعالیت‌هایی را که باید در جلسه تدریس مورد عنایت قرار گیرد، مشخص کرده، متناسب با آن‌ها این فرایند را مدیریت کند.

۵- براساس اهداف درس، فعالیت‌هایی که باید خارج از کلاس بچه‌ها انجام دهند پیش‌بینی و مشخص گردد و در پایان تدریس به آن‌ها اعلام شود. (متناسب با تفاوت‌های فردی و ...)

۶- در دروسی که ارزشیابی پایانی دارند (پایان هفته / ماه / نوبت)، نمونه‌سؤالات در طراحی آموزشی مشخص شود. ارزشیابی در سطح دانش و محفوظات از کارهای تجربه‌شده معلمان است. لذا طراحی ارزشیابی با رویکرد عملکردی (کتبی عملکردی، آزمون شناسایی، در موقعیت شبیه‌سازی شده و نمونه کار) بیشتر مورد عنایت قرار گیرد.

ب: اجرای نوآوری آموزشی

- ۱- در این مرحله تیم‌های شرکت کننده در مدارس باید طرح‌های نوآورانه خود را در محیط واقعی آموزشی به مدت ۱۰ تا ۲۰ دقیقه اجرا و فیلمبرداری نمایند.
- ۲- سپس فیلم آموزشی و طراحی آن را که محصول فعالیت تیم‌ها می‌باشد به کارشناسی تکنولوژی و گروه‌های آموزشی مناطق ارسال نموده و مناطق بعد از جمع‌آوری کلیه آثار، آن‌ها را جهت داوری به استان ارسال نمایند.
- ۳- به منظور بهره برداری همکاران، فیلم‌های گردآوری شده در بانک اطلاعاتی تدریس دوره‌ی اول متوسطه نگهداری خواهد شد و همچنین داوری آثار از روی فیلم‌های ارسالی خواهد بود؛ لذا توجه به نکات زیر در تهیه و ارسال فیلم‌ها ضروری است:
 - ۳-۱- اصول اخلاقی و مذهبی از جمله پوشش مناسب، احترام به دانش آموزان و ... رعایت شود.
 - ۳-۲- دوربین در زمان فیلمبرداری ثابت ولی در صورت ضبط مواردی که نیاز به حرکت دوربین است، با هماهنگی قبلی آموزگار امکان پذیر باشد.
 - ۳-۳- دوربین در جایی قرار گیرد که فعالیت‌ها و تعاملات معلم و دانش آموزان به خوبی مشهود باشد.
 - ۳-۴- از میکروفون یقه‌ای (سیار و ...) جهت ضبط صدا و بالا بودن کیفیت صوتی فیلم استفاده شود.
 - ۳-۵- عدم استفاده از تدوین، موسیقی، صداگذاری، میکس، افکت، تیتراژ و هر موردی که فیلم را غیرواقعی نمایش دهد.
- ۳-۶- فیلم با فرمت DV-AVI یا MPEG۴ یا MOV بر روی لوح فشرده ضبط گردد.
- ۳-۷- نام استان و منطقه بر روی لوح فشرده درج گردد.

۳-۸- مشخصات کامل اعضای تیم (نام و نام خانوادگی، کد پرسنلی و محور جشنواره) بر روی لوح فشرده درج گردد.

۳-۹- نام و نام خانوادگی، کد پرسنلی و محور تعیین شده بر روی برگه طراحی آموزشی و لوح فشرده باید یکسان باشد.

*توجه: داوری فیلم‌های با کیفیت پایین در صدا و تصویر به جهت غیرقابل ارزیابی بودن از دور داوری حذف خواهند شد.

ج: داوری آثار

- آثار ارسالی در استان با توجه به نمون برگ‌های ارزیابی (از طریق سایت gam.medu.ir) متعاقباً ارسال می‌گردد) بررسی گردیده و از هر محور ۳ اثر برگزیده به دبیرخانه جشنواره در ستاد ارسال گردد.

- تیم‌های داوری ترکیبی از افراد مجرب و خبره، در دو بخش تخصصی دروس و محورهای جشنواره، آثار را داوری خواهند کرد.

د: ساز و کارهای تشویقی:

- بهترین آثار در مجلات آموزشی معرفی می‌شوند.
- بهترین آثار از مقام عالی وزارت یا معاون وزیر تقدیرنامه و هدایای نفیسی دریافت خواهند کرد.

- بهترین آثار در پایگاه اطلاع رسانی معاونت آموزش متوسطه و سازمان پژوهش و برنامه ریزی معرفی خواهند شد.

- برای کلیه شرکت کنندگان، گواهی شرکت در جشنواره صادر می‌شود.

ه: محل تأمین منابع

اعتبارات این جشنواره از محل اعتبارات معاون آموزش متوسطه و اعتبارات استانی تأمین می‌شود.

